

การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและ
อบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม

The development of the participation administrative model to no drugs and vice
in Phimaidamrongwithayakhom school

อภิรมย์ สินชุม | Apirom Sinchum

ผู้อำนวยการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

Director of the school, Nakhon Ratchasima Secondary Education Service Area Office
Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม โดยการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มเป้าหมายสำคัญ จำนวน 54 คน ได้มาโดย การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 แบบสัมภาษณ์ ที่เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า $PNI_{modified}$ และค่า p-value ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ การป้องกัน การค้นหา การรักษาเยียวยา และการเฝ้าระวัง

2. รูปแบบ Par-D ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) องค์ประกอบหลักของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษาเยียวยา และด้านการเฝ้าระวัง 4) แนวทางการประเมินผลรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

3. ทดลองใช้รูปแบบ ในระหว่างวันที่ 13 พฤษภาคม 2563 ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2564 กลุ่มเป้าหมายสำคัญมีส่วนร่วมตามรูปแบบร้อยละ 93.61

4. ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคมมีผลการประเมินการเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขหลังการทดลองใช้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.75, SD = 0.18$)

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม, สถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข, โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม

ABSTRACT

The purpose of this research were to develop the participation administrative model to no drugs and vice in Phimaidamrongwithayakhom school by research and development method. The samples were simple random sampling total 40 persons by using Krejcie & Morgan sample size calculation and the important targets total 54 persons from the purposive random sampling. The instruments of this research were the 5 ratio questionnaires has index of congruence between 0.60-1.00 and has reliability at 0.85. The semi-structure interview, the Expert interview record. This research analyze the content of data, the percentage, means, standard deviation, priority need index modified and probability value.

The result of this research revealed that

- 1) The participation administrative model to no drugs and vice in Phimaidamrongwithayakhom consists of prevent aspect, search aspect, treat aspect and surveillance aspect.
- 2) The Par-D model consists of 1) the purpose of the model 2) The principle of the model 3) The main of the principle consists of 4 aspects, namely prevent aspect, search aspect, treat aspect and surveillance aspect. 4) The method to evaluate the model 5) The success condition when using the model
- 3) This model was experiment between 13 May 2020 -31 March 2021 the important targets had participate with this model at percentage 93.61
- 4) The result of the evaluate found the average mean of no drugs and vice after Phimaidamrongwithayakhom school using this model was higher than before experiment this model and has statistical significant different at .05 And has satisfaction level at good level $\bar{X} = 4.75$,SD =0.18)

Keywords: The participation administrative model, no drugs and vice school, Phimaidamrongwithayakhom school.

บทนำ

ปัญหาอาชญากรรมและอาชญากรรมต่าง ๆ เป็นปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของมนุษยชาติ (Human security) เป็นตัวการที่สำคัญในการบ่อนทำลายกำลังทรัพยากรบุคคลของชาติเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่กระทบต่อทุกด้าน ความรุนแรงของสถานการณ์อาชญากรรมเป็นตัวแปรที่สำคัญให้มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกรัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยการกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ (National agenda) การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเป็นนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม (Protective regulatory policy) การใช้สารเสพติดมีการแพร่ระบาดในทุกกลุ่มวัยโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งถือเป็นอนาคตของชาติ ยาเสพติด ในสถานศึกษาจึงมีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและรุนแรงมากขึ้น โดยหน่วยงานที่ต้องดูแลกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างเข้มงวดคือกระทรวงศึกษาธิการเพราะเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงของวัยเรียน

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการกำหนดให้ดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) เป็นการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่องเข้มแข็งและยั่งยืนตามนโยบายรัฐบาลจึงกำหนดแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสถานศึกษาโดยดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดซึ่งเป็นสถานศึกษาที่ปลอดยาเสพติด ทุกชนิดภายใต้แผนปฏิบัติการตามแนวทาง 5 มาตรการโดยมีกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่คือต้องมียุทธศาสตร์ต้องมีแผนงานยาเสพติดต้องมีระบบงานรองรับยุทธศาสตร์ต้องมีเครือข่ายการทำงานไม่ปกปิดข้อมูลและไม่ไล่่นักเรียนนักศึกษาออกจากกระบวนการศึกษาอันจะไป ก่อเกิดปัญหาสังคมทั้งนี้ให้การดำเนินงานอยู่ภายใต้กรอบความคิดสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

สถานศึกษาถือเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของการใช้สารเสพติด (ธีรพงษ์ ชูพันธุ์, 2562) ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากนักเรียนในสถานศึกษามักจะมีสาเหตุมาจากความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวชุมชน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนซึ่งส่วนใหญ่ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพครอบครัวที่แตกแยกทำให้ขาดความรักความอบอุ่นความเข้าใจขาดการเอาใจใส่ในการอบรมเลี้ยงดูทำให้เด็กมีความอ่อนไหวทางอารมณ์และขาดที่พึ่งทางจิตใจทำให้เด็กต้องไปแสวงหาสิ่งทดแทนจากเพื่อน เมื่อเพื่อนหยิบยื่นสิ่งเสพติดให้แม้จะทราบว่าไม่ดีแต่ก็มีความอยากรู้อยากลองและเป็นการเรียกร้องความสนใจจากครอบครัวกลุ่มเพื่อนกลายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนยังมีส่วนในการเป็นผู้ค้ารายย่อยให้กับกลุ่มเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองมีทั้งลักษณะของการขายเพื่อเป็นการหารายได้อีกด้วยผู้บริหารถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในสถานศึกษา แต่การดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นต้องอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาได้ร่วมมือกันดำเนินการ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพราะ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมคือการที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการใช้วิธีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผนช่วยเหลือและข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2562) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสนับสนุน การปฏิบัติงาน การพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ดังนั้น ประสิทธิภาพขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือที่ผลักให้ ภารกิจประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายดังที่ทุกคนคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับ ชีระ ฤณเจริญ (2550) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาท ในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อประโยชน์ ในการระดม กำลังความคิดและแบ่งภาระ หน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนพินายดํารงวิทยาเป็นสถานศึกษา ที่ได้มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

โรงเรียนพินายดํารงวิทยามีมาตรการการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา โดยมีมาตรการ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษาเยียวยา และด้านการเฝ้าระวัง ซึ่งโรงเรียนมีการดำเนินงานโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุข ประกอบด้วยคณะครูนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้โรงเรียนพินายดํารงวิทยาคมนเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายดํารงวิทยาคมนเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนให้ป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข และทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและหน่วยงาน สังคม และประเทศชาติต่อไปซึ่งจะทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแสดงศักยภาพของตนเองในวิถีที่เคยเป็นมาในอดีต และในขณะเดียวกันก็จะสามารถพัฒนาปรับตัว ให้เข้ากับยุคสมัยได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายดํารงวิทยาคมน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพินายดํารงวิทยาคมน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายดํารงวิทยาคมน

4. เพื่อประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษา
ปลอด ยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา ได้แก่ 1) การขับเคลื่อนสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประกอบด้วย การป้องกัน การค้นหา การรักษา และการเฝ้าระวัง 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 3) การบริหารตามวงจรคุณภาพของ Deming ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

ด้านตัวแปร ได้แก่ 1) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม 2) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม และ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ปีการศึกษา 2563

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 33 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ผู้ตอบแบบสอบถามได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร แบบ มีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพินายดำรงวิทยาคมที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์ที่เป็นแบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3. แบบประเมินความเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลผลิตของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม

วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลตามระยะของการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม ได้แก่

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการเป็นสถานศึกษาปลอด ยาเสพติดและอบายมุข
- 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม
- 3) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอด ยาเสพติดและอบายมุข

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม ได้แก่

- 1) ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม
- 2) วิพากษ์ ร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม จำนวน 2 วงรอบ ในระหว่างวันที่ 13 พฤษภาคม 2563 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2564

ระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม ได้แก่

- 1) ประเมินการเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข
- 2) ประเมินความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้จากรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เอกสาร
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการการวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า $PNI_{modified}$ และค่า p-value

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานขององค์ประกอบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม พบว่า

1) องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษาเยียวยา และด้านการเฝ้าระวัง

2) ความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม ในภาพรวม มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.17 โดย ด้านการป้องกัน มีค่าความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับแรก ($PNI_{modified} = 0.20$) รองลงมาคือ ด้านการค้นหา ($PNI_{modified} = 0.18$) ด้านการรักษาเยียวยา ($PNI_{modified} = 0.17$) และด้านการเฝ้าระวัง ($PNI_{modified} = 0.16$) ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม พบว่า

1) รูปแบบ Par-D Model มีลักษณะเป็นรูปแบบกระบวนการ (Process Model) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ โดยบูรณาการจาก 3 แนวคิด ได้แก่ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารตามวงจรคุณภาพของ Deming 3) องค์ประกอบหลักของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน ด้านการค้นหา ด้านการรักษาเยียวยา และด้านการเฝ้าระวัง 4) แนวทาง การประเมินผลรูปแบบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้

2) คู่มือการใช้รูปแบบ Par-D Model ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม พบว่า

1) วงรอบที่ 1 ผลการสังเกตการปฏิบัติตามองค์ประกอบหลักของรูปแบบทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการป้องกัน (Prevent) ด้านการค้นหา (Search) ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) และด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) จำนวน 47 รายการ โดยผู้วิจัย พบว่า มีการปฏิบัติตามรูปแบบจำนวน 37 รายการ (ร้อยละ 78.72) ไม่แน่ใจว่าปฏิบัติตามรูปแบบ จำนวน 10 รายการ (ร้อยละ 21.27) และไม่ปฏิบัติตามรูปแบบ จำนวน 0 รายการ (ร้อยละ 0)

2) วงรอบที่ 2 ผลการสังเกตการปฏิบัติตามองค์ประกอบหลักของรูปแบบทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการป้องกัน (Prevent) ด้านการค้นหา (Search) ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) และด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) จำนวน 47 รายการ โดยผู้วิจัย พบว่า มีการปฏิบัติตามรูปแบบจำนวน 47 รายการ (ร้อยละ 100)

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม พบว่า

1) โรงเรียนพิมายดำรงมีผลการประเมินของการเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข หลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2) ความพึงพอใจต่อผลผลิตที่ได้จากรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพินายด่างวิทยาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาที่สุด ($X = 4.75$, $SD = 0.18$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญสามารถนำมาเสนอ และอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียน พินายด่างวิทยาคม (Par-D Model) ที่พัฒนาขึ้น สามารถแก้ปัญหาเสพติดและอบายมุข ในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม จนได้รับรางวัล สถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองใช้ที่มีการประเมินผลภายหลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการทดลองใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบหลักของรูปแบบ ซึ่งมีสาระสำคัญประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน (Prevent) ด้านการค้นหา (Search) ด้านการรักษาเยียวยา (Treat) และด้านการเฝ้าระวัง (Surveillance) ซึ่งเกิดจากการปรับประยุกต์ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุขของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรการ ได้แก่ การป้องกัน การค้นหา การรักษา การเฝ้าระวัง และการบริหารจัดการ โดยรูปแบบ Par-D Model นำด้านการบริหารจัดการตามแนวคิดวงจรคุณภาพของ Deming มาใช้จัดระบบและขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบหลักของรูปแบบโดยทุกด้านจะประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ขั้นตอน เช่น ด้านการป้องกัน (Prevent) มีการวางแผนด้วยการร่วมกันศึกษาปัญหาและความจำเป็นตามบริบท ระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัด ในการป้องกันยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดโครงการป้องกันยาเสพติดและอบายมุขไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีขั้นตอนการนำไปปฏิบัติโดยการประกาศนโยบายสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข การมอบหมายภาระงานให้ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดและอบายมุข มีขั้นตอนการการตรวจสอบประเมินโดยการร่วมกันนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย การจัดให้มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการปฏิบัติโดยใช้แบบการนิเทศชั้นเรียน เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจร ให้เกิดประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงโดยการมีการร่วมกันสรุปผลสำเร็จของโครงการ ข้อสรุป ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ข้อควรระวัง ปัญหา อุปสรรคและร่วมกันค้นหาแนวทางการพัฒนาและวางแผน ในครั้งต่อไป และรายงานผลการจัดการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ เพื่อสร้างความประทับใจและภาคภูมิใจร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ตามรูปแบบมีความเข้าใจและคุ้นเคยกับวงจรคุณภาพเป็นอย่างดี ทำให้มองเห็นการทำงานได้ชัดเจน เกิดความเข้าใจ และมองภาพการทำงานได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับสมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์ (2544 : 7-8 และ 37-42) กล่าวว่า การบริหารงานที่เป็นระบบกับการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การบริหารงานเป็นกระบวนการดำเนินงานให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์โดยดำเนินการใน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติระดับ

(Door Implementation) ตรวจสอบผลปฏิบัติงานหรือประเมิน (Check or Evaluation) และการปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Action or Adjust) หรือวงจรการบริหาร PDCA

2. ความพึงพอใจต่อผลผลิตที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการบริหารเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม (Par-D Model) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า รูปแบบ Par-D Model ที่พัฒนาขึ้นเกิดจากการบูรณาการแนวความคิดการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรภายในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาทั้งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในแต่ละด้านขององค์ประกอบหลักของรูปแบบ เช่น ด้านการค้นหา (Search) ในขั้นตอนการวางแผนโดยการมีส่วนร่วม (Plan^{+Par}) มีการร่วมกันศึกษาปัญหาและความจำเป็นตามบริบท ระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัดในการค้นหา ยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา การร่วมกันกำหนดโครงการค้นหายาเสพติดและอบายมุขไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา ขั้นตอนการนำไปปฏิบัติโดยการมีส่วนร่วม (DO^{+Par}) มีการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล SDQ และการเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน โดยมีข้อมูลรายบุคคลทุกคนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 และ ภาคเรียนที่ 2 การคัดกรองนักเรียนจำแนกเป็นกลุ่มปลอด กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติดและกลุ่มค้า โดยมีข้อมูลการคัดกรองนักเรียนทุกคนในภาคเรียนที่ 1 และ ภาคเรียนที่ 2 ขั้นตอนการตรวจสอบประเมินโดยการมีส่วนร่วม (Check^{+Par}) มีการร่วมกันนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการปฏิบัติโดยใช้แบบการนิเทศชั้นเรียน เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบครบวงจรให้เกิดประสิทธิภาพ ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงโดยการมีส่วนร่วม (Action^{+Par}) มีการร่วมกันสรุปผลสำเร็จของโครงการ ข้อสรุป ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ข้อควรระวัง ปัญหา อุปสรรคและร่วมกันค้นหา แนวทางการพัฒนาและวางแผนในครั้งต่อไป และการรายงานผลการจัดการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ เพื่อสร้างความประทับใจและภาคภูมิใจร่วมกัน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้แนวคิดและหลักการของ 4 ประสาน 2 คำ ซึ่ง 4 ประสาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน และส่วนของ 2 คำ ได้แก่ ตำรวจ และพระสงฆ์ ที่อยู่ในบริเวณท้องถิ่นและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัย ของจิราภรณ์ เพชรทัต (2558) ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านความเป็นอิสระ ด้านเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ด้านความผูกพัน และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ 2) ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน โดยเรียงลำดับ

จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ความซื่อสัตย์สุจริต การพัฒนาบุคลากร การเรียนรู้ การจัดทำข้อมูล ความร่วมมือร่วมใจ ความยืดหยุ่น ความเป็นผู้นำ และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ การมุ่งเน้น การมองอนาคต และความเอาใจใส่ 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สอดคล้องกับ Nguyen (2008 : 91) ได้ศึกษาเรื่องการใช้สารเสพติดในคนหนุ่มสาวในประเทศเวียดนาม อิทธิพลจากครอบครัว เพื่อน และสังคม ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยเสี่ยงหลายประการที่เกี่ยวข้องกับ การใช้สารเสพติดในคนวัยหนุ่มสาวในเวียดนาม ปัจจัยเหล่านี้มาจากลักษณะบุคคล เช่น การศึกษาอิทธิพลจากครอบครัว เช่น มีเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงานใช้สารเสพติด จากสังคมหรือสภาพแวดล้อมในสังคม จากความเครียด สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ยาเสพติดน้อยได้แก่ ลักษณะบุคคลและสภาพแวดล้อมในสังคม สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงในการนำไปสู่การใช้สารเสพติดคือ ปัจจัยด้านเพื่อนและความเครียด ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมติฐานของงานวิจัย งานวิจัยครั้งนี้ให้ข้อมูล สำคัญเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลด้านครอบครัว ด้านครอบครัว และด้านสังคมต่อ การใช้สารเสพติดในกลุ่มคนวัยหนุ่มสาวในประเทศเวียดนามนำไปสู่การพัฒนาแผนการป้องกันการ ใช้ สารเสพติดที่มีประสิทธิผลมากขึ้นในประเทศเวียดนาม

3. จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนพินายดำรงวิทยาคม พบว่า ด้านการป้องกัน (Prevent) มีความต้องการจำเป็นอยู่ในลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ในการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนพินายดำรงวิทยาคมเป็นสถานศึกษาปลอด ยาเสพติดและอบายมุขต้องให้ความสำคัญและดำเนินการในด้านการป้องกันเป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการป้องกันปัญหาเสพติดและอบายมุข จำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นล่วงหน้า ทั้งทางด้าน โครงสร้าง (Structural Approach) และที่มีใช้ด้านโครงสร้าง (Non Structural Approach) เพื่อลดหรือ ควบคุมผลกระทบในทางลบจากยาเสพติดและอบายมุข เช่น กิจกรรมห้องเรียนสีขาว กิจกรรมการเรียนการสอนทักษะชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์โดยการเล่นดนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม เป็นต้น โดยโรงเรียนพินายดำรงมีการรายงานผล การจัดการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ รวมทั้งการดำเนินการบันทึกความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับครู และภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการศึกษาปัญหาและความจำเป็นตามบริบท ระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัดในการป้องกัน ยาเสพติดและอบายมุข มีการดำเนินการในการร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลตามเครื่องมือที่กำหนดโดย ดำเนินการตรวจสอบประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของธันยวัตร แก้วสุข (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ใน

ระดับมากที่สุดทุกด้าน และลำดับที่มากที่สุดเป็นลำดับ คือ ด้านการป้องกัน เป็นเพราะว่าการป้องกันเป็นมาตรการที่ใช้สำหรับผู้ที่ยัง จะเกิดเป็นปัญหาในอนาคต แต่ยังไม่ได้เป็นปัญหาในปัจจุบัน หากสถานศึกษาสามารถป้องกันได้ในอนาคต ก็ จำนวนการรักษาและเยียวยา ก็จะลดลงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลศิริ บุญโญปกรณ (2557) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่า มีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก นโยบายที่มีผลการปฏิบัติงานที่น่าพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปฏิบัติงานตามนโยบายการสร้างจิตสำนึกร่วมกัน การกำหนดมาตรการและยุทธศาสตร์และการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สอดคล้องกับ Gazis (2008 : 257) แห่งมหาวิทยาลัยควีนส์แลนด์ ได้ทำการศึกษาเรื่องการป้องกัน ยาเสพติดและแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนชาวออสเตรเลียเหนือที่มีความแตกต่างหลากหลายทาง วัฒนธรรม สำนวจากแผนป้องกันยาเสพติดและแอลกอฮอล์ในโรงเรียนที่ใช้กับนักเรียนชั้นปีที่ 8 วิชยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ยาเสพติดและแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน ชาวออสเตรเลียเหนือที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่าแผนการป้องกันยาเสพติด และแอลกอฮอล์ในโรงเรียนมี ปัญหาสำคัญ 4 ประการ คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ กัญชา และ สารระเหยซึ่งแผนนี้สามารถลดจำนวน ผู้ดื่มแอลกอฮอล์ และมีผู้เลิกสูบกัญชาและสารระเหยเพิ่มขึ้น ส่วนปัจจัยเสี่ยงทางวัฒนธรรม เพื่อนฝูงหรือ ผู้ปกครองดื่มเหล้าจะส่งผลโดยตรงต่อการเลียนแบบของ เยาวชนและการขาดการเอาใจใส่จากโรงเรียนก็มี ผลต่อการเพิ่มขึ้นของเยาวชนที่สูบบุหรี่และดื่มเหล้า ทั้งนี้แผนการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถป้องกันยาเสพติดให้เยาวชนได้ สอดคล้องกับ Vander, Powell, Terry-Matthath, & Bao (2005) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์ในการป้องกันยา เสพติดในชุมชนและสถานศึกษา : ผลที่แตกต่าง เป็นการ ตรวจสอบความสัมพันธ์ของกลยุทธ์และอัตราการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในชุมชนและสถานศึกษาหลังการ ควบคุมตัวแปรอื่น ผลการวิเคราะห์ ชี้ให้เห็นว่า การควบคุมดูแลจากผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมของชุมชนและ ของสถานศึกษา การมีองค์การ นักศึกษามีความสัมพันธ์กับการลดลงของการใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ สอดคล้องกับเฉลิมพงษ์ พองจิรา (2556 : 81) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานตาม นโยบายเสริมสร้าง ความเข้มแข็งและยั่งยืนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 กลุ่ม ตัวอย่างเป็นครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 240 คน ผลการประเมินพบว่า 1. ด้านบริบท โดยภาพรวม มีสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า รายการที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการ ตามนโยบายมีความสำคัญในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษา มีสภาพปัจจุบัน ในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

4. จากการศึกษาสภาพที่เป็นจริงในการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนพินายด่างวิทยาคมพบว่า ด้านการค้นหา (Search) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แสดง

ให้เห็นว่า ที่ผ่านมาระบบโรงเรียนพินิจดำรงวิทยามีการดำเนินการในด้านการค้นหาข้อบกพร่องน้อย เช่น การร่วมกันศึกษาปัญหาและความจำเป็นตามบริบท ระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัดในการค้นหาสาเหตุและอธิบายมุข มีการกำหนดโครงการค้นหาสาเหตุและอธิบายมุขไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี มีจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล SDQ การเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน การคัดกรองนักเรียนจำแนกเป็นกลุ่มปลอดภัย กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติดและกลุ่มค้าอย่างสม่ำเสมอ การสรุปรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด ยาเสพติด การร่วมกันนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย การร่วมกันสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล ตามเครื่องมือที่กำหนดโดยดำเนินการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ การร่วมกันสรุปผลสำเร็จของโครงการ ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรคและร่วมกันค้นหาแนวทางการพัฒนาและวางแผนในครั้งต่อไป เป็นต้น สอดคล้องกับปฐมมาตี ศรีชนะ (2559) ได้ทำการศึกษาการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนประสานมิตรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและประเมินโครงการสถานศึกษา สีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนประสานมิตรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครอง นักเรียน ผู้แทนผู้นำชุมชน รวมทั้งสิ้น 159 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ พบว่า สภาพการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียน ประสานมิตรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาในรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ได้แก่ 1) ด้านการป้องกัน 2) ด้านการเฝ้าระวัง 3) ด้านการค้นหา 4) ด้านการบริหารจัดการ และ 5) ด้านการรักษา ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้

1) จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของรูปแบบการบริหารแบบ มีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพินิจดำรงวิทยาคงสามารถทำให้สามารถแก้ปัญหาสาเหตุและอธิบายมุขในโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นสถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาสาเหตุและอธิบายมุขในโรงเรียนควรให้ความสำคัญและสร้างกลไกให้เกิดการมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ

2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนพินิจดำรงวิทยาคงมีในแต่ละด้านจะมีขั้นตอนการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพของ Deming ทำให้แต่ละด้านมีการทำงานที่เป็นระบบจนประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงเป็นระบบสำคัญที่สถานศึกษา ที่นำรูปแบบไปใช้

ในการแก้ปัญหาเสียดและอบายมุขในโรงเรียนควรสร้างความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้ การดำเนินการเป็นไปอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภายใต้บริบทของโรงเรียนพินิจดำรงวิทยา ดังนั้นสถานศึกษา หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ควรนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียน พินิจดำรงวิทยาคมนี่ไปศึกษาในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่ การแก้ปัญหาเสียดและอบายมุขในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ต่อไป

2) การวิจัยครั้งนี้เป็นการการพัฒนานวัตกรรมทางการบริหารในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและ อบายมุขในสถานศึกษาควรบูรณาการแนวคิดของการมีส่วนร่วม และการบริหารตามแนวคิดวงจรคุณภาพ ดังนั้น สถานศึกษา หรือหน่วยงาน เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน อาจนำหลักการของรูปแบบไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ เช่น ความปลอดภัยในสถานศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). นโยบายสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและ อบายมุข. กรุงเทพฯ:กระทรวงศึกษาธิการ.

จิราภรณ์ เพชรทัต. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูง สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร

จุฑามาศ พันสวรรค. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารสถานศึกษา.

เฉลิมพงษ์ ฟองจินา. (2556). การดำเนินงานตามนโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนในการป้องกัน และแก้ปัญหาเสียดในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธันยวัตร แก้วสุข. (2559). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. คณะ

- ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา.
- ธีรพงษ์ ชูพันธ์. (2562). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ปฐมาวดี ศรีชนะ. (2559). *การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยเสพติดและอบายมุขของโรงเรียน
ประสานมิตรวิทยาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28*. (ออนไลน์) [อ้างเมื่อ
14 มีนาคม 2563] แหล่งที่มา: https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=147139&bcat_id=14.
- วิมลศิริ บุญโญปกรณ. (2557). *การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครไปสู่การปฏิบัติ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- สมคิด พรหมจ้อย และสุภัทตร์ พิบูลย์. 2544. *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- Nguyen, V. T. (2008). *Drug Abuse Among Yong Adults in Vietnam : The Influence of Family,
Peers, and Society*. Doctoral Dissertation in Philosophy, University of Texas at
Alington, U.S.A.
- Gazis, N. (2008). *Drug and Alcohol Prevention among Culturally Diverse Northern
Australian Adolescents: An Investigation of a School Drug and Alcohol
Prevention Program for Year 8 Students*. Ph.D. Thesis in School of Medicine, The
University of Queensland.
- Vander, C. J., Powell, L. M., Terry-McElrath, Y. M., & Bao, Y. a. F., B.R... (2005). Community
and School Drug Prevention Strategy Prevalence: Differential Effects by Setting
and Substance. *Journal of Primary Prevention*, 26(4), 299-320.